

מסורת הש"ס

(א) לעיל כ: (ג) לעיל כ., (ג) (לעיל ח: ושי"ן), (ד) פ"א כל זה אמן, (ס) נפסול רש"ל, (ו) (לעיל ג:), (ז) כס"א: של אחריו תחלה, (ח) (ג"ל אחר ד"ר מאמר),

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וגט אחר הד"א עס ד"ה דביאה וכו' פסול בשניה הס"ד: (ב) ד"ה חולץ וכו' דשניה אינו גט:

תוס' חד מקמאי

פירק ר"ג ת"ר (כיוצא בו) [כיצד] אמר ר"ג אין גט אחר גט ב' יבמות פסולו לפני יבם א' ונתן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ ראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה. וזכ"א אסור בקרובות שתייהן וחולץ לאחת וכן אתה מוצא בב' יבמין ויבמה אחת פי' כשתחלוץ לאחת מהן ופרכינן מיניה לרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האהין ופריך דבין לר"ג בין לרבנן אין זיקה סיל ובגט אחר גט ובמאמר אחר מאמר גט פליגי וכיון דק"ל יש זיקה לפום סאי דפסיקאנא בב' ד' אהין כרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האהין לית ההלכתא כי הא מוצא בב' יבמין אתה מוצא בב' יבמין ויבמה אחת ומדאקשינן לרב מסיפא דשני יבמין ולא מקשינן מירשא דשתי יבמות דקתני חליצה לא' מהן אלאמא לרב לא פליגי כדרי שמואל דאמר חולץ לבעלת הגט לא נפטרת צרה. לצרה נפטרת בעלת הגט ולא מילתא דתליין אהדרי ניהור והא דאמר גמי חולץ לראשונה לית ההלכתא כותיה דאיהו ס"ל אין זיקה. וק"ל דיש זיקה וק"ל כשמואל חלץ לבעלת הגט לא נפטרת צרה:

מאי טעמא דר"ג דאמר אין גט אחר גט בשתי יבמות או בשני יבמין דלא מיתסר בתרא בקרובותיה: **שיש** גט **אחר מאמר**. מאמר לזו וגט לזו פסל את הראשונה ואסור בקרובות שתיהן: **ומאמר אחר גט**. גט לזו ומאמר לזו בעלת מאמר צריכה גט: (א) **וגט אחר ביאה ומאמר** אחר ביאה שאחר מאמר כגון מאמר

לזו ובעל לזו וגט לשלישית מהני גט ואסור בקרובותיה: (י) (דביאה פסולה היא בשניה דמאחר שעשה מאמר בראשונה פסולות^(ט) בשניה): **ומאמר אחר ביאה וגט**. גט לזו ובעל לזו ומאמר לשלישית קונה מאמר וצריכה גט ואסור בקרובותיה: **ואי אמרס מספקא ליה**. נדחיית הגט וקניית מאמר: **סיהוי**. הך ביאה אמצעית כביאה בתחלה ותיקני ולא תהני מעשה שלישית בין בגט אחר ביאה ומאמר בין במאמר אחר ביאה וגט ממה נפשך גט אחר ביאה ומאמר לא ליהני דאי מאמר קמא קני לגמרי מו לא מהני ביאה וגט אצתריה ואי מאמר לא קני מידי נמצאת ביאה של מהני גט בשלישית דהא תנן^(ז) הצעילה בזמן שהיא בתחלה אין אצתריה כלום וכן במאמר אחר ביאה וגט דאי גט קמא דחי מו לא מהני ביאה ומאמר אצתריה ואי גט לא דחי מידי נמצא ביאה שלאצתריהן בתחלה^(ח) וכשרה היא וקונה ומאמר דצתריה לאו כלום היא: **אלא**. פשיטא ליה דגט דחי קצת ומאמר קני קצת הלכך ביאה של אצתריה אינה תחלה. ומיהו מ"ט יש מאמר אחר גט וגט אחר מאמר ואין מאמר אחר מאמר ולא גט אחר גט דאמור רבנן צחד **זד** מהני זה גט לדחות חתיה וחד **זד** מהני זה מאמר לקנות חתיה: **גט אחר גט לא דחי דהא דחה ליה קמא**. כל כח גט הלכך לאו כלום הוא ומותר בקרובותיה וכן מאמר אחר מאמר דהא קנה קמא כל כח מאמר: **יט** **האי מילתא נו'**. גט אחר מאמר מאי דשייר מאמר מן קמייתא דחי גט בצתרייתא וכן בשני יבמין מאי דשייר מאמר דקמא דחי גט דצתרא: **מאמר אחר הגט**.

מאי דשייר גט דקמא מן הזיקה דלא דחייה קני מאמר דצתרא: **ורבנן**. דפליגי עליה דר"ג דאמרי יש גט אחר גט אמרי לך: **כל חד וחד**. מן היבמין תיקנו ליה רבנן גט ומאמר בכל היבמות הלכך ליכא למימר קמא דחה כל כח הגט דקמא כל כח הגט ידידיה דאית ליה בהך יבמה הוא דדחה אצל כח גט דאחיה בהך יבמה וכח גיטא ידידיה נצרתה לא דחה וכן לעינן מאמר: **והאי ביאה פסולה נו'**. כלומר להכי אמר ר"ג יש גט אחר ביאה שאחר מאמר יש מאמר אחר ביאה וגט דהא ביאה אמצעית שהיא פסולה עדיפא ממאמר. **וגריעא ממאמר: עדיפא ממאמר נו'**. דאילו ביאה אחר מאמר מהניא דקדמני גט אחר ביאה ומאמר אלמא יש ביאה אחר מאמר: **וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט** **ליה לכווילי שיעורא דגט**. כל מה ששייר גט למאמר ואין מאמר אחר מועיל כלום אצתריי אס חזר ועשה מאמר בשלישית דקאממר רבן גמליאל (לעיל ג.) אין מאמר אחר מאמר ולא שנא אי הוה מאמר ראשון אחר גט אי לא אין מאמר אצתריי ולא פלוג בין שהיה מאמר ראשון בתחלה בין שהיה אחר הגט מדלג קתני מודה רבן גמליאל שיש מאמר אחר מאמר וגט: **ואילו ביאה אחר הגט לא קניא ליה לכווילי שיעורא דגט**. כל מה ששייר גט לביאה דיש מאמר אחר ביאה וגט כדתנן הצעילה בזמן שהיא בתחלה אין אצתריה כלום אצל בצאמצע יש אצתריה כלום וכדאמר טעמא לעיל [ג:]: מ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אצתריה כלום כו': **ה"ג ונאן גט לזו וגט לזו ר"ג כו': חולץ לראשונה**. וכ"ש דאי חלץ לשניה הוי חליצה מעלייתא לאפיטורי קמייתא דכיון דגט דשניה (ט) אין גט חליצה ידידה מעלייתא היא אלא ענה טובה אשמועינן שלא יאסור עצמו בקרובות שניה שאס יחלוץ לה נמצא זו גרושתה וזו חלוצתה ואסור בקרובות שתייהן: **וכן אסא אומר בשני יבמין ויבמה אחת**. נתן זה גט וזה גט ר"ג אומר חולץ לה הראשון והשני מותר בקרובותיה ולדברי חכמים שניהם אסורין בקרובות: **מאמר בוו ומאמר בוו ר"ג אומר נותן גט לראשונה כו'**. לקמן [ע"ז] פריך כיון דאין מאמר אחר מאמר ייבומי גמי תמיצבס קמייתא דהא לא איפסלה עליה: **לימא סיהוי סיוצבא דשמואל דאמר שמואל חלץ לבעלת הגט**. נפלו לפניו שתי יבמות ונתן גט לאחת מהן ואח"כ חלץ לה לא נפטרה צרתה משום דקלישא זיקתה ולא אלימא חליצה לאפקועי זיקה אלימתא דצרתה והא הכא כיון דאמר ר"ג אין גט אחר גט נמצאת זיקה שניה שלימה וקתני חולץ לראשונה וקשה לשמואל. ומדרבנן ליכא לאותוצי לשמואל אע"ג דאמרי רבנן וחליצה לאחת מהן אלמא חליצת בעלת גט פוטרת צרתה לא קשה לשמואל דהכא היינו טעמא דתרווייהו זיקתא קלישא דהא אמרי רבנן יש גט אחר גט: **יש זיקה**. אלימא זיקתה ולא פקעה זיקה שלימה אלא בחליצה מעלייתא: **ר"ג סבר אין זיקה**. כדאמר בצרק ב"ש (לקמן דף קט.) אס מיאנה מיאנה כו' הלכך כיון דלאו אלימא זיקה פקעה בחליצה כל דהו:

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

נא.

דמספקא ליה גט אי דחי אי לא דחי. לא מצי למימר דפשיטא ליה דגט ודאי דחי ומאמר ודאי קונה דא"כ אמאי מהני מאמר אחר הגט וגט אחר מאמר ואע"ג דאכתי לא ידע ברייתא דצטמוך דמודה ר"ג דיש גט אחר מאמר כו' מתניתין משתמע ליה דיש גט אחר מאמר לר"ג דדוקא נקט גט אחר גט ומאמר אחר מאמר דלא מהני אצל מאמר:

עדיפא ממאמר דאי"ו מאמר בו'. דמאמר האחרון אין יכול לתפוס במקום שתפס הראשון וביאה פסולה תופסת אחר מאמר אותו זד עצמו שתפס המאמר דסברא הוא שאין תופס אלא אותו זד שתופס המאמר דתרווייהו לקנות והיינו משום דעדיף ממאמר לפי שהיא דאורייתא וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני לכווילי שיעורא דגט שהרי אין מאמר מועיל אצתריי אצל ביאה לא קני לכווילי שיעורא דגט שהרי מאמר מועיל אצתריה ואס היתה קונה כל השיעור לא היה מאמר מועיל אצתריה לתפוס מה שתפסה הביאה דביאה עדיפא ולאלימא לפי שהיא דאורייתא כדפרישית ואחי לפרושי טעמא דלא תקשה הא דביאה עדיפא ממאמר אע"ג דגריעא גמי ממאמר ובקונטרס פירש דאילו ביאה אחר גט לא קניא לכווילי שיעורא דגט דיש ביאה אחר ביאה פסולה ותימה דלא אשכחן בהדיא להאי מילתא שמהא לר"ג ביאה אחר ביאה פסולה מיהו יש לדקדק דיש ביאה אחר ביאה פסולה לר"ג דאי אין ביאה אחר ביאה פסולה משום שכל קנין הראוי לביאה עשתה ביאה הראשונה ואין האחרונה יכולה לתפוס אצתריה אע"ג דראשונה לא קניא כוילה שיעורא דגט א"כ מנא ליה שמאמר קונה כוילה שיעורא דגט שמא גט ומאמר משייר אלא שאין במאמר אחר כח לחול אצתריי צמה ששייר כמו שאין ביאה אחר ביאה פסולה אף על פי ששייר לקונה מאמר אצתריה: כולוה

בוז ומאמר בוז רבן גמליאל אומר נותן גט לראשונה וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה וחכמים אומרים גנותן גט לשתייהן ואסור בקרובות שתייהן וחליצה לאחת מהן וכן אתה אומר בשני יבמים ויבמה אחת אמר מר נותן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ לראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה לימא תיהוי תיובתא דשמואל דאמר שמואל ^א חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה אמר לך שמואל כי אמרי אנא אליבא דמאן דאמר יש זיקה ור"ג סבר ^ב אין זיקה ומדר"ג סבר אין זיקה רבנן

ידחה אצל כח גט דאחיה בהך יבמה וכח גיטא ידידיה נצרתה לא דחה וכן לעינן מאמר: **והאי ביאה פסולה נו'**. כלומר להכי אמר ר"ג יש גט אחר ביאה שאחר מאמר יש מאמר אחר ביאה וגט דהא ביאה אמצעית שהיא פסולה עדיפא ממאמר וגריעא ממאמר: **עדיפא ממאמר נו'**. דאילו ביאה אחר מאמר מהניא דקדמני גט אחר ביאה ומאמר אלמא יש ביאה אחר מאמר: **וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט** **ליה לכווילי שיעורא דגט**. כל מה ששייר גט למאמר ואין מאמר אחר מועיל כלום אצתריי אס חזר ועשה מאמר בשלישית דקאממר רבן גמליאל (לעיל ג.) אין מאמר אחר מאמר ולא שנא אי הוה מאמר ראשון אחר גט אי לא אין מאמר אצתריי ולא פלוג בין שהיה מאמר ראשון בתחלה בין שהיה אחר הגט מדלג קתני מודה רבן גמליאל שיש מאמר אחר מאמר וגט: **ואילו ביאה אחר הגט לא קניא ליה לכווילי שיעורא דגט**. כל מה ששייר גט לביאה דיש מאמר אחר ביאה וגט כדתנן הצעילה בזמן שהיא בתחלה אין אצתריה כלום אצל בצאמצע יש אצתריה כלום וכדאמר טעמא לעיל [ג:]: מ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אצתריה כלום כו': **ה"ג ונאן גט לזו וגט לזו ר"ג כו': חולץ לראשונה**. וכ"ש דאי חלץ לשניה הוי חליצה מעלייתא לאפיטורי קמייתא דכיון דגט דשניה (ט) אין גט חליצה ידידה מעלייתא היא אלא ענה טובה אשמועינן שלא יאסור עצמו בקרובות שניה שאס יחלוץ לה נמצא זו גרושתה וזו חלוצתה ואסור בקרובות שתייהן: **וכן אסא אומר בשני יבמין ויבמה אחת**. נתן זה גט וזה גט ר"ג אומר חולץ לה הראשון והשני מותר בקרובותיה ולדברי חכמים שניהם אסורין בקרובות: **מאמר בוו ומאמר בוו ר"ג אומר נותן גט לראשונה כו'**. לקמן [ע"ז] פריך כיון דאין מאמר אחר מאמר ייבומי גמי תמיצבס קמייתא דהא לא איפסלה עליה: **לימא סיהוי סיוצבא דשמואל דאמר שמואל חלץ לבעלת הגט**. נפלו לפניו שתי יבמות ונתן גט לאחת מהן ואח"כ חלץ לה לא נפטרה צרתה משום דקלישא זיקתה ולא אלימא חליצה לאפקועי זיקה אלימתא דצרתה והא הכא כיון דאמר ר"ג אין גט אחר גט נמצאת זיקה שניה שלימה וקתני חולץ לראשונה וקשה לשמואל. ומדרבנן ליכא לאותוצי לשמואל אע"ג דאמרי רבנן וחליצה לאחת מהן אלמא חליצת בעלת גט פוטרת צרתה לא קשה לשמואל דהכא היינו טעמא דתרווייהו זיקתא קלישא דהא אמרי רבנן יש גט אחר גט: **יש זיקה**. אלימא זיקתה ולא פקעה זיקה שלימה אלא בחליצה מעלייתא: **ר"ג סבר אין זיקה**. כדאמר בצרק ב"ש (לקמן דף קט.) אס מיאנה מיאנה כו' הלכך כיון דלאו אלימא זיקה פקעה בחליצה כל דהו:

רבנן

עין משפט ונר מצוה

ב א מ"י פ"ה מהלכות יבום הלה טו טו"ע
אה"ע סימן קע סעי' ג ד:
בא ב מ"י שם וטו"ע שם סעיף ו:

תוספות ישנים

עדיפא ממאמר. ואין להקשות ומאי עדיפותא הוא הלא כמו כן יש גט אחר מאמר אע"ג דלא עדיף ממאמר אלא דכוותיה דר"ל שאני גט ומאמר דזה דוחה זה קונה אצל הכא הכי פירושא עדיפא ממאמר דמאמר אחר מאמר לא מהני דלא עדיפא פסולה אע"פ שאינה יכולה לתפוס מסבדא רק נצד שתפס המאמר שלפניה שהרי כיון דתרווייהו לקנות סברא הוא דההוא זד דחי למאמר חזי לביאה ואפי"ה מהניא אחר מאמר ותופסת בזהו זד עצמו א"כ אלימא הוא ממאמר וגריעא ממאמר דאילו מאמר אחר הגט קני לכוולא שיעורא דגט שאין מאמר מועיל אצתריי דכי אמרי' במתני' אין מאמר אחר מאמר ר"ל בין לאחר מאמר כפי בין לאחר מאמר פסול מדלג מפליג בין כפי לנפסול כמו גבי ביאה וחליצה. ואילו ביאה לא קניא ליה לטולא שיעורא דגט שהרי מאמר מועיל אצתריה ואס הוה קני לטולא שיעורא דגט כמו מאמר לא היה מועיל מאמר אצתריה שאין מאמר יכול לתפוס הזד שהביאה תפסה: **הא** אחר שמואל חלץ לבעלת וגט לא נפטרה צרה. פ"ה דדוקא לר"ג קא פריך דאמר חולץ לראשונה ומפסלה אידך אצל לרבנן לאן פריך אט"ו וכו' ותימה דלעיל (ס.) משמע דלף בפסולות קאמר שמואל דבתרא לא נפטרה אידך גבי התחיל באחיות לא יגמרו נצרות וז"ל דה"ה דהוי מצי למיפוך לרבנן אכן פריך בהדיא לר"ג דפסע שניה דמצי לחלוץ חליצה כשרה בחליצה ראשונה שהיא פסולה:

מוסף רש"י

ומודה ר"ג. דאמר אין גט אחר גט, מודה הוא שיש גט אחר מאמר. כגון ב' יבמות מאח אחד ועשה מאמר בזו ואח"כ נתן גט לזו מהני גט נפסול הראשונה עליו משום לא יבנה ולהאסר בקרובות שניה כדראשונה ולא אמרינן מאמר כעטסה ואדחאי שניה מימיה ולא מהני זה גט (לעיר) (כז). ובמאמר אחר גט. אס נתן גט לראשונה ואח"כ עשה מאמר נצרתה, לא אמרינן גט קמא במקום חליצה קאי ומו לא קיי מאמר יבמין נצרה, אלא ודאי מהני וצריכה גט למאמרו ואסור גס בקרובותיה (שם). חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה. ב' יבמות מאח אחד ומנן יבם גט לאחת מהן, שז אין חליצה הוגנת כל כך, דקלישא זיקתה ואס חלץ לה לא נפטרה צרה (לעיר כז).